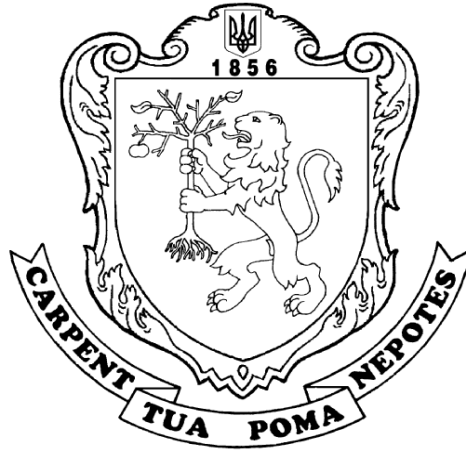

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет управління, економіки та права
Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, ФІНАНСОВА
ТА ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

для здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності
193 «Геодезія та землеустрій»

ДУБЛЯНИ 2023

Назва дисципліни: Організація наукових досліджень, фінансова та грантова діяльність.

Розробник: д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності Яців І. Б.

Шифр та назва галузі знань, спеціальності здобувачів ступеня доктора філософії:
19 «Архітектура та будівництво» – 193 «Геодезія та землеустрій»

Викладач дисципліни: Яців Ігор Богданович, д.е.н., професор,
професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
Каб. 314 головного корпусу, e-mail: igyatsiv@ukr.net

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Успішність наукової діяльності неможлива без засвоєння її методології, теорії, методів організації. Дисципліна висвітлює основні положення організації і проведення наукових досліджень. Вона формує сучасне наукове мислення для дослідження соціально-економічних процесів і явищ, вміння організувати, планувати та проводити самостійну наукову роботу, аналізувати, синтезувати та оформляти результати наукових досліджень. Належна увага приділяється організації фінансування наукової діяльності, у тому числі через отримання грантів.

Дисципліна вивчається у першому семестрі першого курсу навчання здобувачів ступеня доктора філософії. Її освоєння забезпечить отримання аспірантами компетентностей, необхідних для використання в професійній діяльності майбутнього доктора філософії – при виконанні наукових досліджень у рамках реалізації власної дослідницької ідеї та/чи у складі наукового колективу.

Обсяг курсу – 4 кредити ЄКТС (120 год.). Він передбачає 40 год. аудиторної (20 год. лекцій і 20 год. практичних занять або занять із викладачем) та 80 год. самостійної роботи. Підсумковий контроль – залік.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Організація наукових досліджень, фінансова та грантова діяльність» є опанування здобувачами ступеня доктора філософії підходів і прийомів, отримання навиків, необхідних для успішного проведення глибоких і системних наукових досліджень, забезпечення їх фінансування, висвітлення отриманих наукових результатів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є засвоєння аспірантами знань і умінь, що забезпечать здатність організувати процес дослідження, опрацьовувати аналітичну інформацію, узагальнювати й оприлюднювати результати наукових досліджень.

У результаті навчання здобувач ступеня доктора філософії набуде компетентностей:

загальних:

- здатність до абстрактного мислення, пошуку, критичного аналізу та синтезу інформації, генерування інноваційних ідей і застосування евристичних методів до вирішення складних завдань;
- здатність систематизувати знання і розуміння філософсько-світоглядних засад методології пізнання, формувати та проводити оригінальні наукові дослідження, ідентифікувати актуальність наукової проблеми;
- здатність планувати і організовувати науково-дослідні роботи, визначати та уточнювати цілі, оцінювати та використовувати необхідні ресурси, вчиняти заходи щодо подолання ресурсних обмежень;

- здатність управляти актуальними інноваційними науковими проєктами та/або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєструвати права інтелектуальної власності;
- здатність самонавчатись та самовдосконалюватись у процесі здійснення своєї професійної діяльності.

фахових:

- здатність ініціювати розробку та забезпечувати реалізацію комплексних інноваційних наукових проєктів, виявляти при цьому особисті лідерські якості та високий рівень соціальної відповідальності.

Будуть набуті програмні результати навчання, які передбачають навички і здатності:

- демонструвати знання сутності сфери і рівня професійної діяльності, генезису розвитку наукової думки, сучасних методів проведення досліджень та адаптувати їх для розв'язання конкретних наукових завдань;
- демонструвати здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу, ґрунтовні знання теорії та новітніх технологій зі спеціальності, що охоплюють концептуальні засади розвитку, сформовані вітчизняними й зарубіжними науковими школами, вміння їх застосовувати та генерувати власні наукові ідеї для забезпечення сталого землекористування;
- демонструвати дослідницькі навички щодо володіння методологічними прийомами висунення наукових гіпотез, їх перевірки методами фундаментальних і прикладних досліджень для отримання нових знань, здійснення інноваційних пропозицій, які мають наукову новизну, теоретичну, практичну цінність, сприяють розв'язанню значущих проблем у галузях;
- знати іноземну мову на рівні, достатньому для спілкування в іншомовному науковому та професійному середовищах, презентувати результати власних досліджень рідною та іноземною мовами, у тому числі у фахових публікаціях у вітчизняних та закордонних спеціалізованих виданнях;
- координувати роботу дослідницької групи, вміти організовувати колективну роботу та керувати людьми.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ЗМІСТ)

Тема 1. Технологія наукових досліджень.

Тема 2. Розробка наукового проєкту.

Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Тема 4. Методологія наукових досліджень.

Тема 5. Отримання грантів для реалізації наукових проєктів та розвитку потенціалу вищої освіти.

Тема 6. Звітування про результати наукових досліджень.

Тема 7. Набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, їх реєстрація та охорона.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни «Організація наукових досліджень, фінансова та грантова діяльність» відбувається у формі навчальних аудиторних занять, під час яких аспіранти отримують необхідні знання (лекції, практичні заняття, консультації) та виконання самостійної роботи в позааудиторний час.

Вкладанні лекційного матеріалу відбувається у формі лекцій-бесід і лекцій-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дає змогу привернути увагу слухачів до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як виконання індивідуального завдання та дискусія.

Передбачено за необхідності проведення лекцій і практичних занять з використанням дистанційних методів навчання.

Консультації здійснюються у відведений для цього час, який доводиться до аспірантів на початку семестру. Вони, зокрема, використовуються для презентації виконаних аспірантами завдань у разі їх відсутності на заняттях.

Самостійна робота передбачає виконання завдань практичного характеру, передбачених програмою курсу, що не завершені чи не можуть бути виконані в рамках аудиторних занять, самостійне вивчення окремих питань.

Аспіранти працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими індивідуально. Програмою передбачено виконання завдань, пов'язаних з темою дисертації аспірантів.

Аспіранти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять здійснюється згідно з «Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування» пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Аспіранти представляють опрацьований практичний матеріал (виконане завдання) з відповідної теми.

Організація навчального процесу передбачає дотримання вимог академічної доброчесності. Письмові роботи аспірантів повинні відображати їх власні міркування, результати здійснених ними досліджень. Порухами академічної доброчесності під час вивчення дисципліни вважаються: академічний плагіат, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспірантів є підставою для її незарахування викладачем.

ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Технологія наукових досліджень.

Сутність наукової діяльності, її види. Правові аспекти організації наукових досліджень. Загальні положення щодо підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні. Принципи організації праці у науковій діяльності. Фінансування наукових досліджень в Україні. Наукові школи. Дисертація як форма науково-дослідної роботи. Основні вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

Тема 2. Розробка наукового проєкту.

Сутність проєкту. Наукові проєкти, їх класифікація. Засади управління науковими проєктами. Обґрунтування доцільності реалізації наукового проєкту. Формулювання мети і завдань наукового дослідження, визначення робочої гіпотези. Методика планування наукового дослідження. Оточення (середовище) наукового проєкту та його учасники. Обґрунтування витрат для виконання наукового проєкту (фінансова складова). Стратегії наукових досліджень. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність.

Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Збір інформаційного матеріалу для забезпечення наукового дослідження. Використання наукової інформації з мережі *Internet*. Передача змісту документа в науковому дослідженні. Складання бібліографічного опису окремих видів документів. Академічна доброчесність у використанні наукової інформації. Ознаки плагіату.

Тема 4. Методологія наукових досліджень.

Розробка теоретичних положень наукового дослідження. Методи досліджень, їх підбір. Експерименти в наукових дослідженнях. Методика експериментальних досліджень. Методи аналізу взаємозв'язків. Застосування евристичних методів досліджень у наукових колективах. Моделювання в наукових дослідженнях. Загальна методика використання дисертаційної роботи.

Тема 5. Отримання грантів для реалізації наукових проєктів та розвитку потенціалу вищої освіти.

Роль та місце програм і грантів для фінансування наукових досліджень, розвитку потенціалу вищої освіти в Україні. Можливості міжнародних програм наукової та освітньої співпраці, пропонувані українським закладам вищої освіти. Програма «Горизонт 2020». Програма «Еразмус+». Програма «Дії Марії Склодовської-Кюрі». Реалізація індивідуальних наукових досліджень, мобільності та академічної співпраці аспірантів у міжнародних освітніх програмах. Правила та умови участі українських закладів вищої освіти в міжнародних освітніх і наукових програмах. Написання заявки на грант наукового дослідження.

Тема 6. Звітування про результати наукових досліджень.

Зміст і завдання оприлюднення та апробації результатів наукового дослідження. Встановлення наукової новизни і практичної значимості результатів наукових досліджень. Наукові публікації як результат наукових досліджень. Мова та

стиль наукової публікації. Підготовка та презентація результатів дослідження у формі наукової доповіді. Оформлення звіту про результати наукових досліджень. Структура дисертацій та вимоги до їх оформлення.

Тема 7. Набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, їх реєстрація та охорона.

Поняття інтелектуальної діяльності, суб'єктів і об'єктів інтелектуальної власності. Етапи життєвого циклу об'єкту інтелектуальної власності. Набуття прав на об'єкт інтелектуальної власності. Особливості набуття права інтелектуальної власності на об'єкт авторського права.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Рік підготовки 1 Семестр 1						Рік підготовки 1 Семестр 1						
Розділ 1. Назва												
Тема 1.	12	2	2			8	12	2	2			8
Тема 2.	19	3	3			13	19	3	3			13
Тема 3.	19	3	3			13	19	3	3			13
Тема 4.	21	4	4			13	21	4	4			13
Тема 5.	21	4	4			13	21	4	4			13
Тема 6.	17	2	2			13	17	2	2			13
Тема 7	11	2	2			7	11	2	2			7
Усього годин	120	20	20			80	120	20	20			80

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Для перевірки рівня засвоєння аспірантом матеріалу з наведеної дисципліни та сформованості в нього компетентностей застосовується комплекс методів контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне).
2. Перевірка виконаних в аудиторії та поза аудиторією робіт (підготовлених відповідей, виконання практичної роботи).

Контроль здійснюється з дотриманням принципів: індивідуальний характер перевірки та оцінювання знань, систематичність, об'єктивність, умотивованість оцінок, вимогливість, єдність вимог.

Види контролю: поточний контроль, семестрова атестація (залік).

Результати навчальної діяльності оцінюються за 100-бальною шкалою. Залік виставляється за умови отримання 60 і більше балів як результату підсумку балів за засвоєння окремих тем дисципліни:

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100 балів
10	20	15	15	20	10	10	

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

В умовах дистанційного навчання контроль здійснюється з використанням інтернет-технологій різними шляхами комунікацій (зокрема, Zoom, Google Meet, Moodle).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бобилев В. П., Іванов І. І., Пройдак Ю. С. Методологія та організація наукових досліджень: підручник. Дніпропетровськ : ІМА-пресс, 2014. 643 с.
2. Борисенко В. Д., Устенко С. А. Організація наукових досліджень в Україні : навч. посіб. Миколаїв : ФОП Швець В. М., 2016. 258 с.
3. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 336 с.
4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
5. Малигіна В. Д., Холодова О. Ю., Акімова Л. М. Методологія наукових досліджень : монографія. Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.
6. Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень : навч. посіб. / В. Г. Бодров та ін.; за ред. О. А. Шевчука. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 324 с.
7. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
8. Сусліков Л. М., Студеняк І. П. Управління науковими проектами : електронний навчальний посібник. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2020. 409 сл.
9. Управління проектами: навч. посібник / за ред. О.В Ульянченка та П.Ф. Цигікала. Харків : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2010. 522 с.

Допоміжна

10. Горизонт – 2020. Національний портал: офіційний портал. URL: <https://h2020.com.ua/uk/>.

11. ДСТУ 3008-95 Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення : Державний стандарт України від 01.01.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001217-96#Text>.
12. Кельман М. С. Методологія як форма мислення і складова культури дослідника : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2017. 220 с.
13. Ланге А., Сушко-Безденежних М. Наукове писемне мовлення у вищій школі (практичні поради) : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 322 с.
14. Наумовець А. Г. Ви і ваша аудиторія: дещо про технологію підготовки доповідей, популярних лекцій, дисертаційних промов і конкурсних проектів. Київ : Академперіодика, 2010. 61 с.
15. Національний фонд досліджень України : офіційний сайт. URL: <https://nrfu.org.ua/>.
16. Партико З. В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації : навч. посіб. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2015. 235 с.
17. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text>.
18. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261 (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>.
19. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-ХІІ (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>.
20. Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
21. Про затвердження вимог до оформлення дисертації : Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. №40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>.
22. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text9>.
23. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3689-ХІІ (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>.
24. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : Лист МОН України від 15.08.2018 р. №1/11-8681. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instrukt-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>.
25. Черевко Г. В. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. Київ : Знання, 2008. 412 с.

26. National office Erasmus+UA : офіційний сайт організації. URL: <https://erasmusplus.org.ua>.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Львівського національного університету природокористування, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

2. Електронні інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

Законодавча база: <http://zakon.rada.gov.ua>, <http://www.kmu.gov.ua>.

Національна бібліотека імені В. І. Вернадського (каталоги): <http://nbuv.gov.ua/node/554>.

Державна служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Національний фонд досліджень України : офіційний сайт. URL: <https://nrfu.org.ua/>.

National office Erasmus+UA: <http://www.erasmusplus.org.ua>

Горизонт – 2020 : офіційний портал <http://h2020.com.ua/uk/>.

Державне підприємство “Український інститут інтелектуальної власності” Укрпатент. Офіційний сайт. URL: <https://ukrpatent.org/uk>